

РЕШЕНИЕ

№ 2020

гр. София, 16.01.2026 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Трето отделение 36 състав, в
публично заседание на 16.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Наташа Николова

при участието на секретаря Виктория Вълчанова, като разгледа дело номер **6254** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл. 145 и сл. от АПК, във връзка с чл. 118, ал. 1 и 3 от Кодекса за социално осигуряване (КСО).

Образувано по жалба от А. Д. А., ЕГН [ЕГН], с адрес: [населено място],[жк], [жилищен адрес] чрез адвокат Д. Г., срещу Решение № 1040-21-288/16.05.2025 г. на директора на ТП на НОИ – С. - град, с което е отхвърлена жалба вх. № 1012-21-543/13.05.2025 г., подадена от А. А. срещу Разпореждане № 214-00-7133-3 от 23.04.2025 г. на ръководителя на осигуряването за безработица, с което на основание чл. 54ж, ал. 1, във връзка с чл. 54а, ал. 1, чл. 54б, ал. 8, чл. 54в, ал. 1 от КСО и чл. 62, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 883/2004 е отпуснато парично обезщетение за безработица /ПОБ/, считано от 01.04.2024 г. до 30.11.2024 г.

Иска се отмяна на оспорения административен акт, като незаконосъобразен, поради липса на компетентност, неспазване на установената форма и съдържание на акта, постановено при съществени нарушения на административно –производствените правила и връщане на административната преписка за ново произнасяне като се увеличи размера на определеното дневно обезщетение.

В съдебно заседание редовно призован, не се явява и не изпраща представител. Депозирана е молба от жалбоподателя от 10.10.2025 година, с която моли да се даде ход на делото, заявява се, че поддържа жалбата и няма доказателствени искания и се излага становище по същество. Претендира разноси и прилага списък.Представя в срок писмени бележки по делото.

Ответната страна Директорът на ТП на НОИ С. - град се представлява от юрисконсулт И., оспорва жалбата и моли да бъде оставена без уважение. Претендира присъждане на юрисконсултско възнаграждение.Прави възражение за прекомерност на претендираното

адвокатско възнаграждение.Представя в срока писмени бележки.

Съдът, като взе предвид разпоредбата на чл. 168 от АПК и прецени събраните по делото доказателства, ведно с доводите и изразените становища прие за установено следното:

Със заявление от 08.05.2024 г., подадено чрез Дирекция “Бюро по труда - Л.“, А. Д. А. е сезирал административния орган с искане за отпускане на ПОБ по реда и условията на КСО. В заявлението е посочил, че последната му трудова заетост е във Франция. Подал е и заявление за удостоверяване на осигурителни периоди от друга държава-членка на ЕС със структуриран електронен документ /СЕД/ U002 /по образец/, в което е посочил, че е необходимо да бъде удостоверен осигурителен период във Франция от 14.03.2024 г. до 31.03.2024 г. - 12 работни дни. Приложил е и копия на документи от Франция и декларация относно определяне на пребиваване във връзка с прилагане на член 65 (2) от Регламент (ЕО) № 883/2004.

На основание чл. 54г, ал. 4 от КСО, с Разпореждане № 214-00-7133-1 от 16.05.2024 г., е спряно производството по отпускане на ПОБ, образувано по заявление № 214-00-7133/08.05.2024 г., до получаване на информация от компетентната институция /КИ/ на Франция за осигурителен стаж и доход, придобит при прилагане на разпоредбите на международен договор, по който Република България е страна, или на европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност.

На 16.05.2024 г., чрез националното приложение за електронен обмен на социално осигурителна информация /EESSI/ между България и държавите- членки на ЕС и ЕИП, ТП на НОИ - С. град изпраща до компетентната институция /КИ/ на Франция СЕД U001CB /Искане за осигурително досие/, СЕД U003 /Искане за информация за заплатата/, както и представените от А. Д. А. документи.

На 28.05.2024 г. със СЕД H001 /Уведомление/искане за предоставяне на информация/ до КИ на Франция са изпратени и представени допълнително от А. Д. А. документи. Поради неполучен отговор от КИ на Франция, чрез EESSI регулярно са изпращани напомнителни писма СЕД X009 /9 бр./ - на 01.07.2024 г., 09.8.2024 г., 09.09.2024 г., 15.10.2024 г., 15.11.2024 г., 17.12.2024 г., 17.01.2025 г., 18.02.2025 г. и 21.03.2025 г.

На 17.04.2025 г. в ТП на НОИ - С. град, от КИ на Франция са получени СЕД U017 /Осигурително досие/ и СЕД U004 /Информация за заплатата/.

Видно от данните в получения СЕД U017, е удостоверен период на осигурена заетост за дванадесет работни дни от 14.03.2024 г. до 31.03.2024 г. Посочена е причина за прекратяване на заетостта - “дата на изтичане на договора“, както и сума - “компенсация за неизползван отпуск“ в размер на 84.60 евро, която умножена по 1.95580 лв. /обменният курс на българския лев към еврото/ е 165.46 лв. В СЕД U004 е потвърден и доход за периода от 14.03.2024 г. до 31.03.2024 г. в размер на 930.55 евро, умножен по 1.95580 лв. /обменният курс на българския лев към еврото/ - 1819.97 лв. Така общо удостоверения осигурителен доход за периода на осигурена заетост по законодателството на Франция е в размер на 1985.43 лв.

С оглед получената информация, на основание чл. 55 от АПК, с Разпореждане № 214-00-7133-2 от 22.04.2025 г., е възобновено производството по подаденото от А. Д. А. заявление за отпускане на ПОБ.

След преценка на наличните документи е установено, че А. Д. А. отговаря на условията на чл. 54а, ал. 1 от КСО, поради което на основание чл. 54ж, ал. 1. във връзка с чл. 54а, ал. 1, чл. 54б, ал. 8, чл. 54в, ал. 1 от КСО и чл. 62, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 883/2004, с обжалваното Разпореждане № 214-00-7133-3 от 23.04.2025 г., е отпуснато ПОБ за периода от 01.04.2024 г. до 30.11.2025 г., в размер на 24.59 лв. дневно.

Жалбоподателят е получил разпореждането на 05.05.2025 г. и го е обжалвал по административен

ред пред горестоящия орган - Директорът на ТП на НОИ С. – град с жалба вх. № 1012-21-543/13.05.2025 г.

С Решение № 1040-21-288/16.05.2025 г. директора на ТП на НОИ – С. - град е потвърдил Разпореждане № 214-00-7133-3 от 23.04.2025 г. на ръководителя на осигуряването за безработица в ТП на НОИ – С.. Решението е било връчено на жалбоподателя на 27.05.2025 г.

Срещу постановеното решение жалбоподателят е подал жалба пред Административен съд София – град, чрез административния орган на 11.06.2025 г., по повод на която е образувано настоящото съдебно производство.

По делото е приложена административната преписка по издаването на оспорения акт в цялост, както и допълнително ангажираните от страните писмени доказателства.

При така установената фактическа обстановка, съдът прави следните правни изводи:

Жалбата е процесуално допустима, като подадена в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК, от надлежна страна, имаща право и интерес от обжалването.

Разгледана по същество същата е основателна поради следните съображения:

Предмет на оспорване в настоящото съдебно производство е Решение № 1040-21-288/16.05.2025 г. на директора на ТП на НОИ – С. - град, с което е отхвърлена жалба вх. № 1012-21-543/13.05.2025 г., подадена от А. А. срещу Разпореждане № 214-00-7133-3 от 23.04.2025 г. на ръководителя на осигуряването за безработица, с което на основание чл. 54ж, ал. 1, във връзка с чл. 54а, ал. 1, чл. 54б, ал. 8, чл. 54в, ал. 1 от КСО и чл. 62, параграф 3 от Регламент (ЕО) № 883/2004 е отпуснато парично обезщетение за безработица /ПОБ/, считано от 01.04.2024 г. до 30.11.2024 г.

Оспореното решение на Директора на ТП на НОИ – С. град и потвърденото с него разпореждане на упълномощеното лице за ръководител на осигуряването за безработица в ТП на НОИ – С. град са издадени в рамките на установената от закона материална, степенна и териториална компетентност на тези органи – чл. 117, ал. 3, във връзка с ал. 1, т. 2, б. "б" от КСО, съответно чл. 54ж, ал. 1 от КСО. Решението е издадено в предписаната от закона писмена форма, при надлежно изложени мотиви, съобразно изискванията на чл. 59, ал. 2 от АПК. При издаването на ИАА са спазени административнопроизводствените правила, като Разпореждане № 214-00-7133-3 от 23.04.2025 г. е обжалвано по административен ред, като в резултат на проведено производство по чл. 117, ал. 1, т. 2, б. "б" от КСО е постановено оспореното Решение.

Решението е издадено в противоречие с материалноправните разпоредби.

Съгласно чл. 54а от КСО, право на парично обезщетение за безработица имат лицата, за които са внесени или дължими осигурителни вноски във фонд "Безработица" най-малко 12 месеца през последните 18 месеца, преди прекратяване на осигуряването и които: 1. имат регистрация като безработни в Агенцията по заетостта; 2. не са придобили право на пенсия за осигурителен стаж и възраст в Република България или пенсия за старост в друга държава или не получават пенсия за осигурителен стаж и възраст в намален размер по чл. 68а или професионална пенсия по чл. 168; 3. не упражняват трудова дейност, за която подлежат на задължително осигуряване по този кодекс или по законодателството на друга държава, с изключение на лицата по чл. 114а, ал. 1 от КТ.

Според чл. 54б, ал. 8 от КСО (нова – ДВ, бр. 67 от 2024 г.), когато в периода по ал. 1, от който се определя среднодневното възнаграждение или среднодневният осигурителен доход, или в месеца, в който е прекратено осигуряването, се включва осигурителен стаж, придобит по законодателството на държава, с която се прилагат европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност, при определяне размера на паричното обезщетение за безработица се вземат предвид: 1. доходите, получавани от лицето по време на последната му работа и 2. всички доходи в Република България, включително съответните доходи за периодите

по ал. 7, както и доходите в други държави, за които се прилагат европейските регламенти за координация на системите за социална сигурност за последните 24 календарни месеца, предхождащи месеца на прекратяване на осигуряването. Цитираната разпоредба е материалноправна и регулира обществените отношения, които имат за предмет осъществяване на правото на обезщетение за безработица и начина на изчисляване на неговия конкретен размер.

Установено е в случая, че заявлението за отпускане на парично обезщетение за безработица е подадено от жалбоподателя на 08.05.2024 г., тоест, преди влизането в сила на разпоредбата на чл. 54б, ал. 8 от КСО, като всички факти и обстоятелства, обуславящи материалното право на заявителя на ПОБ, съобразно чл. 54а от КСО, са били реализирани изцяло към датата на подаване на заявлението. В разглежданата хипотеза, противно на доводите в оспореното Решение, не са налице юридически факти, относими към материалното право на обезщетение, които да са настъпили след подаването на заявлението, до влизане в сила на новия закон, но да не са завършили своето действие, като липсата на произнасяне от страна на административния орган, не може да се причисли към горните юридически факти. Правопораждащите за жалбоподателя факти са се осъществили при действието на разпоредбите на КСО преди обнародване на чл. 54б, ал. 8 от КСО и правото му на подпомагане е упражнено чрез подаване на заявление преди влизане в сила на новата разпоредба. Нормата на чл. 54б, ал. 8 от КСО няма придадено обратно действие и по аргумент от чл. 14, ал. 1 от Закона за нормативните актове тя е приложима за правопораждащи факти, настъпили след влизането ѝ в сила.

Действието на нормативния акт изразява неговата правна задължителност (юридическата му сила). Влизането в сила на нормативния акт е началният момент на влизането му в действие. Основният принцип, който определя действието на нормативния юридически акт във времето, е принципът *ex nunc* – действието му занапред. Той е детерминиран от същността на правото да осигури сигурност и стабилност при регулирането на обществените отношения. Действието занапред означава, че нормативният акт следва да се приложи само по отношение на факти и обстоятелства, които са се осъществили след момента на влизането му в сила. Новият закон по правило, поема под своето действие бъдещите юридически факти и юридическите факти, които той заварва, но не са се реализирали изцяло. (В този смисъл решения по адм. дела №№ 159/2016 г., 841/2016 г. и 3145/2016 г., ВАС, Шесто отделение).

Съдът намира, че такива факти липсват. Удължаването на административното производство се е реализирало самоцелно, а последвалото потвърждаване чрез СЕД на вече установени обстоятелства е ирелевантно досежно прилагането на материалноправните разпоредби. В тази връзка неправилно административният орган е определил размера на ПОБ на жалбоподателя въз основа на осигурителния доход за процесния период. Административният акт, който следва да бъде издаден за отпускане на помощта, няма конститутивно действие, а декларативно такова, поради което при произнасянето по подаденото заявление административният орган е следвало да съобрази правилата за действие във времето на материалноправните норми и на това основание да приложи тази норма, която е действала към момента на възникване на фактическия състав.

Съгласно чл. 62, § 1 от Регламент (ЕО) № 883/2004, компетентната институция на държава-членка, чието законодателство предвижда изчисляването на обезщетенията да се основава на размера на предишното трудово възнаграждение или професионален доход, отчита изключително трудовото възнаграждение или професионалния доход, получавани от заинтересованото лице при последната му работа по трудово правоотношение или като самостоятелно заето лице съгласно посоченото законодателство. Съответно чл. 62, § 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004, параграф 1 се прилага също когато законодателството, прилагано от компетентната институция предвижда специален изискуем осигурителен период за определяне на трудовото възнаграждение, служещо

за база за изчисляване на обезщетенията и когато за целия или за част от този период спрямо заинтересованото лице се е прилагало законодателството на друга държава-членка. Разпоредбата на чл. 62, § 3 от Регламента гласи, че чрез дерогация от параграфи 1 и 2, доколкото се засягат безработни лица, обхванати от член 65, § 5, буква а) институцията по пребиваване взема предвид трудовото възнаграждение или професионалния доход, получавани от заинтересованото лице в държавата-членка, чието законодателство се е прилагало спрямо него при последната му работа като заето или като самостоятелно заето лице, в съответствие с регламента по прилагането. Визираната в тази норма дерогация се отнася до принципното правило за компетентност на държавата-членка по последна заетост в хипотезата на лица по чл. 65, § 5 б. "а" от Регламент (ЕО) № 883/2004, в чийто кръг попада и жалбоподателят. В посочената хипотеза компетентна е държавата-членка по пребиваване на безработното лице, чийто период на последна трудова заетост е бил в друга държава-членка, но и в този случай, съгласно чл. 62 § 3 от Регламента, компетентната по изключение институция по пребиваване взема предвид трудовото възнаграждение или професионалния доход, получавани от заинтересованото лице при последната му работа в другата държава-членка съгласно правилото на чл. 62 § 1 и § 2 от Регламент (ЕО) № 883/2004. Ето защо е неправилно тълкуването на органа за това, че нормата на чл. 62 § 3 от основния Регламент дерогира приложението на разпоредбите на чл. 62 § 1 и § 2 от същия.

По горните съображения съдът намира жалбата за основателна, а обжалваното решение като материално незаконосъобразно следва да се отмени, а преписка следва да се върне на Директора на ТП на НОИ С.-град за произнасяне по заявление от 08.05.2024 г., подадено от А. Д. А. за отпускане на ПОБ по реда и условията на КСО, при спазване на задължителните указания по тълкуването и прилагането на закона.

Предвид изхода на спора право на разноски има жалбоподателя, поради което и на основание чл. 143, ал. 1 АПК следва да и бъдат присъдени такива в размер на 10 лв., която стойност, на основание чл. 3, ал. 3 във вр. чл. 12, ал. 1 вр. чл. 3 от Закона за въвеждане на еврото в Република България, е в размер на 5,11 евро. По делото е представен договор за правна защита и съдействие от 30.06.2025 г., от който е видно, че процесуалното представителство е осъществено на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата / ЗАДВ/. Разпоредбата на чл. 38, ал. 2 ЗА предвижда, че в случаите по ал. 1, ако в съответното производство насрещната страна е осъдена за разноски, адвокатът или адвокатът от Европейския съюз има право на адвокатско възнаграждение което следва да бъде справедливо, обосновано и да съответства на предвидения в съответната наредба минимум. Съдът не намира основание за намаляване на минималния размер на адвокатското възнаграждение определен в чл. 8, ал. 2, т. 2 от Наредбата за възнаграждения за адвокатска работа и съобразно действителната правна сложност на делото определя сумата от 500 лв. или 255,65 евро, която следва да се присъди на адвоката, предоставил безплатна правна помощ.

Така мотивиран и на основание чл. 172, ал. 2 от АПК, Административен съд – София -град, III отделение, 36 състав

Р Е Ш И:

ОТМЕНЯ по жалба на А. Д. А., ЕГН [ЕГН], Решение № 1040-21-288/16.05.2025 г. на директора на ТП на НОИ С. – град.

ВРЪЩА преписката на директора на ТП на НОИ С. – град за ново произнасяне, съобразно

указанията по тълкуването и прилагането на закона, дадени в мотивите на настоящото решение.
ОСЪЖДА Национален осигурителен институт да заплати на А. Д. А., ЕГН [ЕГН], с адрес: [населено място],[жк], [жилищен адрес] разноси по делото, в размер на 10 /десет/ лева, или 5,11 /пет евро и 11 евроцента/.

ОСЪЖДА Национален осигурителен институт да заплати на адвокат Д. К. Г. от АК Б. адвокатско възнаграждение в размер на 500 /петстотин/ лева, или 255,65 /двеста петдесет и пет евро и 65 евроцента/, за предоставената на А. Д. А. безплатна правна помощ на основание чл. 38, ал. 1, т. 2 от Закона за адвокатурата.

РЕШЕНИЕТО не подлежи на обжалване, на основание чл. 119, вр. чл. 117, ал. 1, т. 2, б. „б“ от КСО.

СЪДИЯ: